

ENGAGE

Virkjum ungmenni á landsbyggðinni NÁMSKRÁ

Nafn:	ENGAGE námskrá
Vinnutími:	12-24 klst
Markhópur:	Grunnskólar - ungmenni 12-14 ára
Viðurkenning:	Hluti af námskrá grunnskóla
Útgefandi:	Landsbyggðavinir og ENGAGE samstarfsaðilar

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	1
Lýsing	3
Kennarar, leiðbeinendur, þjálfarar og leiðbeinendur	3
Markhópar	4
Hæfniviðmið	4
Kennslufræðileg nálgun	5
Uppbygging námskeiðs	6
Námsmat	8
Flugmannabjálfun	8
1. SKOÐA samfélag mitt og SDG markmiðin	10
2. AKTUU hugmyndaundirbúning	11
3. SKOÐAÐU hugmyndaþróun	12
4. ENGAGE hugmyndakynningu	13

Lýsing

Markmið verkefnisins Engaging Rural Youth (ENGAGE) er að veita ungmennum (12-14 ára) í dreifbýli, í fjórum Evrópulöndum, nauðsynlega þekkingu, leikni og hæfni til að taka virkan þátt í framtíðarákvarðanatöku í samfélögum sínum og stuðla þroskandi þátttöku í framkvæmd ýmissa aðgerða sem tengjast samfélags- og byggðapróun.

ENGAGE námskráin er kennslufræðilegur rammi fyrir fjögurra vikna þjálfunarnámskeið (fjórir námsþættir, hver vika í senn) þar sem þátttakendur munu ræða efni sem tengjast samfélagsþróun og endurlífgun og sjálfbærni dreifbýlissamfélaga. Þeir munu síðan, bæði einstaklingslega, og í hópum, þróa nýstárlegar hugmyndir að lausnum til að styrkja heimabyggð sína. Hugmyndirnar verða kynntar á opnum fundum og fyrir hagsmunaaðilum sveitarfélaga við lok námskeiðs. Að loknum kynningum munu stjórnvöld á viðkomandi stað, og eða aðrir hagsmunaaðilar samfélagsins, velja hugmyndir að lausnum til að þróa frekar eða framkvæma beint í samfélaginu.

ENGAGE námskráin er rammi fyrir útfærslu og kennslu ENGAGE þjálfunarnámskeiðsins. Í námskránni er að finna skilgreiningu á markmiðum námskeiðsins, hæfniviðmiðum, þemum, samhengi, skipulagi og mati á árangri. Námsfernið er opið menntaúrræði sem hægt er að nota í grunnskólum og af kennurum utan ENGAGE samstarfsins, fyrir mismunandi aldurshópa og í ólíkum löndum um alla Evrópu.

Með námskránni fylgir handbók fyrir kennara sem útskýrir bakgrunn námskeiðsins, kennslufræðilega nálgun, námsþætti og aðferðir við innleiðingu, matsaðferðir og leiðbeiningar sem tengist umræðu um þemu og þróun nýsköpunarverkefna (frumkvöðlastarfsemi), og leiðir til að tryggja þátttöku ungmenna í ákvarðanatöku.

Kennarar, leiðbeinendur, þjálfarar og handleiðarar

ENGAGE námskeiðið byggir á aðferðafræði þátttöku- og lausnarnáms og er hönnuð fyrir ungt fólk 12-14 ára en auðvelt er að aðlaga námsfernið að öðrum aldurshópi. Meginmarkmið námskeiðsins er að þjálfarar og búa nemendur undir að taka virkan þátt í ákvarðanatöku og framtíðarþróun samfélags síns með þróun nýrra hugmynda að lausnum núverandi áskorana. Í þessu felst einnig hvatning til nemenda að bera kennsl á og vinna með hagsmunaaðilum á staðnum. Þetta er jafn mikilvægt bæði sem og við val, frekari þróun og kynningu á hugmyndum sínum fyrir hópnum, kennurum og hagsmunaaðilum. Hagsmunaaðilar ENGAGE geta verið almenningur eða aðrir meðlimir samfélags, fyrirtækjaeigendur, opinberir starfsmenn eða starfsmenn félagasamtaka Þátttaka þeirra í heildarnámsferli ENGAGE er mikilvæg bæði á upphafs- og lokastigi.

Kennarar nemendar eru „leiðbeinendur“ í ENGAGE námsferlimi ásamt því að hvetja og styðja nemendur til að ná til viðeigandi hagsmunaaðila í samfélaginu til að ræða áskoranir og vinna að hugmyndum að laus. Ef mögulegt, eru kennarar hvattir til að fá aðila úr samfélaginu, s.s. fyrirtækjaeigendur, foreldra eða aðra, til að taka þátt í öllu námsferlinu með markvissum hætti, annað hvort sem þjálfari (reglubundin innkoma í námskeiðið/fastir fundartímar, stuðningur á neti, viðvera í hóptímum) eða sem handleiðarar (hægt að leita til með spurningar varðandi efnisþætti hugmynda) Þátttöku hagsmunaaðila verður að undirbúa með leiðbeiningum og þjálfunarefni eftir því hvert hlutverk þeirra er – þjálfarar eða handleiðarar.

Kennarar nemenda skipuleggja ENGAGE námsferlið í heild sinni allar fjórar vikurnar. Ólík hlutverk þeirra sem koma að verkefnum eru skilgreind sem hér segir (Sacken , 2015):

- **Kennari** stýrir ferlinu. Hann ber ábyrgð á heildarnámsferlinu og gefur nemendum viðeigandi upplýsingar og tæki til að ná heildarnámsmarkmiðum og markmiðum hvarráar námseiningar fyrir sig. Hlutverk hans er formlegt þar sem hann veitir upplýsingar og endurgjöf auk þess að beita mismunandi kennslufræðilegum aðferðum í kennslu sinni og þjálfun, svo sem þátttöku- og lausnarnám.
- **Kennari er einnig oftast leiðbeinandi (facilitator)** í ferlinu en tveir eða fleiri kennarar geta skipt leiðbeinendahlutverkinu á milli sín. Leiðbeinandi er einstaklingur sem ber ábyrgð á að framkvæma vinnu hvers námsþáttar, bæði einstaklings- og hópverkefni. Unnið er í hópum frá námsþætti 2 (að hluta). Hóparnir telja 4-5 einstaklinga. Hér er áherslan á að útskýra hvern námsþátt og leiðsegja nemendum í gegnum æfingar í hverjum námsþætti. Hlutverk leiðbeinanda er að vera hlutlaus og efla framlag bæði hóps og einstaklings til að ná markmiðinu og auðvelda þeim lærdómsferlið. Leiðbeinandi tekur ekki afstöðu en tryggir að rödd allra þátttakenda heyrist skýrt og greinilega og að tímaáætlun sé fylgt.
- **Þjálfari (coach)** leikur svipað hlutverk og leiðbeinandi í þeim skilningi að hann er hlutlaus og báðir bera ábyrgð á ferlinu frekar en útkomu þess. Þjálfun er oftast boðin einstaklingum eða mjög litlum nemendahópum (ekki fleiri en 4 til 5) og beinist venjulega eingöngu að ákveðnu viðfangsefni/áskorun sem hópur stefnir að að leysa. Meginmarkmiðið er að auðvelda ferli þar sem þjálfarinn (aðili eða nemendur sem fá þjálfun) skilgreinir og rannsakar vandamál, finnur mögulegar lausnir, velur og áformar breytingar.
- **Handleiðari (mentor)** tekur ekki virkan þátt í námsferlinu (hópatímum) heldur virkar sem vitur ráðgjafi eða sérfræðingur fyrir einhvern eða hóp nemenda. Þannig getur einstaklingur (áfangi 2 eða hópur, áfangi 3-4) leitað til hagsmunaaðila og leitað leiðsagnar hans þegar hann/þeir þurfa innsýn í viðfangsefni áskorunar/lausnar og ef til vill aðra skoðun á áskoruninni eða hugmynd.

Markhópar

Markhópur ENGAGE námskeiðsins eru nemendur (á aldrinum 12-14 ára) og er námskeiðið skipulagt til að falla að námskrá grunnskóla. Hægt er að beita ENGAGE nálguninni og aðlaga að mismunandi aldurshópum.

Hæfniviðmið

Með námsþrepum er átt við 1-2 námsþrep evrópska hæfnisrammans (EQF) sem vísar til stiga sem gilda um menntakerfi frá grunn- og upp í háskóla. Íslenski hæfnisramminn telur 7 þrep. Þrep 1 á við um almenna grunnþekkingu og færni til að sinna einföldum verkefnum undir beinu eftirliti en 2. þrep gildir um grunnþekkingu á tilteknu sviði og færni sem þarf til að nota viðeigandi upplýsingar til að framkvæma verkefni og leysa venjubundin vandamál undir eftirliti með nokkru sjálfstæði.¹

ENGAGE þjálfunarnámskeið og námsárangur er metin út frá EQF flokkun námslýsinga í;

- **Þekking**, fræðileg og/eða staðreynd.
- **Færni/leikni** sem
 - vitræna, sem felur í sér notkun rökrænnar, leiðandi og skapandi hugsunar
 - og hagnýta, sem felur í sér handlagni og notkun aðferða, efna, tóla og tækja.

¹ <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>

- Ábyrgð og sjálfræði, í þessari námskrá skilgreint sem **hæfni** til að beita þekkingu og færni sjálfstætt og af ábyrgð.

Eftirfarandi eru heildarlýsingar fyrir hæfniviðmið (þekkingu, færni/leikni og hæfni) sem ætlast er til að þátttakendur nái með því að taka þátt í ENGAGE námskeiðinu. Tilgreint er fyrir hvern námsþátt hvaða þekkingu, færni/leikni og hæfni hún miðar að því að ná. Lýst er mögulegum matsaðferðum fyrir þá þekkingu sem aflað er og færni og hæfni sem náðst hefur við lok hvers námsþáttar.

Þátttakendur munu öðlast þekkingu og skilning á:

- samfélögum þeirra, menningu, sögu, hagkerfi og umhverfi;
- [Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna til 2030](#) til að umbreyta heiminum okkar og hvernig hægt er að beita þeim fyrir hvert samfélag (sjálfbær þróun) og í okkar eigin lífi (sjálfbær lífsstíll);
- Skipulagi ákvarðanatöku innan samfélagsins sem þeir búa í og á sama tíma og þeir þróa með sér skilning á því á hvaða (stjórnsýslu-)stigi ákvarðanatöku þeir starfa;
- hugtaki og aðferðum um þátttöku almennings og lýðræðisleg borgaravitundarhugtök;
- hvernig gildi okkar og persónulegir styrkleikar hafa áhrif á líf okkar og ákvarðanatöku;
- greina og byggja á persónulegum styrkleikum sínum og gildum.

Þátttakendur munu öðlast eftirfarandi færni:

- greiningarhæfni og gagnrýna hugsun;
- hlustunar- og athugunarhæfni;
- samvinnu og teymishæfni;
- ábyrgð og borgaraleg hugsun;
- samskipta- og kynningarhæfni;
- Upplýsingatækni og margmiðlunarkunnátta;
- færni til að leysa vandamál.

Þátttakendur munu hafa öðlast hæfni í að beita almennri þekkingu og skilningi og færni sem hefur náðst til að:

- vera virkir lýðræðislegir borgarar tilbúnir til að taka þátt og leggja sitt af mörkum til opinberrar stefnu og aðgerða;
- skilja hvernig staðbundin stefna og ákvarðanatöku tengjast og hafa áhrif á eigið líf og umhverfi;
- taka þátt í hóphreyfingu og meta mikilvægi samkenndar, skilnings og virkrar hlustunar
- axla ábyrgð og framkvæma borgaralega hugsun;
- nota mismunandi upplýsingatækni og nýja miðla og miðla hugmyndum sínum, hugsunum og lausnum á áhrifaríkan hátt;
- Að leysa áskoranir og vandamál sem tengjast því að tryggja sjálfbærni samfélaga sinna og iðka sjálfbæran lífsstíl.

Kennslufræðileg nálgun

Heildaruppeldisfræðileg nálgun er **vandamátengd** (lausn á áskorunum/vandamálum), **samvinnu-** og **þáttökunám** sem gefur tækifæri til að taka virkan þátt og hvetja nemendur með því að nýta eigin reynslu, áhuga og færni til að leysa vandamál, nota dæmi og aðstæður sem þeir hafa áhuga á. daglegu lífi og nota margvíslegar nýjar, skemmtilegar og oft sjónrænar kennsluaðferðir.

Vandamátengt nám (problem-based learning) er nemendamiðuð nálgun þar sem nemendur læra um viðfangsefni með því að vinna í hópum að lausn áskorunar eða vandamáls². Þetta vandamál er það sem knýr hvatann og námið áfram. PBL er oft hópmiðuð og nemendur verða að:

1. Skoðaðu og skilgreindu áskorunina/vandamálið;
2. Kanna hvað þeir vita nú þegar um áskorunina og undirliggjandi vandamál sem tengjast því;
3. Ákveða hvað þeir þurfa að læra um áskorunina/vandamálið og hvar þeir geta fundið upplýsingar og tæki sem nauðsynleg eru til að leysa það;
4. Þekkja og meta mögulegar leiðir til að leysa áskorun/vandamálið;
5. Velja og notaðu lausnina sem þeir koma upp til að leysa áskorunina/vandamálið.
6. Skoða og kynnar niðurstöðurnar.

ENGAGE námseiningarnar (námsþættir) byggja einnig á **samvinnunámi** þar sem markmiðið er að stuðla að samvinnu nemenda við að vinna að verkefnum sínum og markmiðum. Fimm þættir samvinnunáms eru³:

1. Jákvæð innbyrðis samstaða um að vinna að markmiði og einstaklingur skuldbindur sig bæði til persónulegs árangurs og hóps;
2. Einstaklings- og hópaábyrgð, enginn getur „fyrirt sig ábyrgð“ og það þarf að meta frammistöðu hvers og eins;
3. Félagsfærni eða hvetjandi samskipti, samnýting fjármagns, hvetja og styðja hvert annað til að ná sameiginlegu markmiði;
4. Mannleg færni og færni í litlum hópum, þar sem hópmeðlimir þurfa að vita hvernig á að veita skilvirka forystu, taka ákvarðanir, byggja upp traust, eiga samskipti og stjórna átökum;
5. Hópvinnsla og ígrundun þar sem meðlimir geta tjáð sig frjálst, tjáð áhyggjur og fagnað afrekum.

Mikilvægt er að kennarar aðlagi fyrirbyggjandi kennslustundir, námskrár og námskeið að samvinnuskipulagi, aðlagi samvinnunámskeið að aðstæðum, viðfangsefnum og nemendum auk þess að greina vandamál sem sumir nemendur kunna að hafa í samstarfi og grípa inn í og aðstoða ef þörf krefur til að auka skilvirkni nemendahópar .

Þáttökunám er lykilaðferðafræðin í ENGAGE námskeiðinu og námsþáttunum fjórum en þeir fylgja fjögurra fasa ferli þáttökunáms (participatory learning) (mynd 1):

1. Fyrsti námsþáttur snýr að kynningu og umræður um Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna (SDG) um sjálfbæra þróun og hvernig hægt er að beita þeim í nærsamfélagi nemenda. Námsþátturinn tekur einnig til uppgötvunar á áskorunum í eigin samfélagi og frumkvöðlahugsun;
2. Annar námsþáttur snýr að því að skilgreina samfélagsáskoranir, fyrst sem einstaklingar, svo í hópum og í samvinnu við hagsmunaaðila innan samfélagsins;

² <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/engaging-students/problem-based-learning>

³David W Johnson og Roger T Johnson „Yfirlit yfir samvinnunám .
<http://www.co-operation.org/what-is-cooperative-learning>

3. Þriðji námsþáttur snýr að þróun og útfærslu lausnar fyrir skilgreinda áskorun/vandamál. Hér er lögð áhersla á hópavinnu en tryggt að rödd allra heyrist í ferlinu.
4. Fjórdi námsþáttur snýr að því að útbúa kynningu á hópverkefni (hugmynd að lausn), endurgjöf hagsmunaaðila og val á hugmyndum/lausnum til að útfæra í samfélaginu.

Uppbygging námskeiðs

Hlutverk kennara innan hvers skóla er að hafa umsjón með framkvæmd námskeiðsins og styðja við kennslu og námsmat. Þeir munu einnig vinna með öðrum kennurum sem koma að því að leiðbeina nemendum sem og öðrum hagsmunaaðilum í nærsamfélagi (fólki úr atvinnulífinu, öldruðum, foreldrum, fólki sem starfar í félagasamtökum o.s.frv.) og utanaðkomandi sem sinna þjálfun eða handleiðslu á meðan á námskeiðinu stendur. Sjá nánari upplýsingar um hlutverk hagsmunaaðila í einstaka námsþáttum í Handbók fyrir Kennara.

Hver skóli mun vinna með sum eða öll eftirfarandi þemu á 4 vikna námskeiðinu. Þar á meðal eru:

- Sjálfbærni;
- Nýsköpun og frumkvöðlastarf;
- Umhverfismál ;
- Fjölmennning og borgaravitund
- Sköpun, menningararfur og listir;
- Vellíðan, sjálfræði og sjálfsvitund;
- Lýðræðisleg þátttaka, mannréttindi, samskipti og tjáning eigin skoðana og hugmynda ;
- Atvinnulífshæfni og atvinna.

Hægt er að sameina námsefnið við kennslu í kjarnanámsgreinum eins og náttúru- og samfélagsfræði, myndlist, tungumálum, sögu og stærðfræði.

ENGAGE þjálfunarnámskeiðið er hannað sem **fjórir námsþættir** sem eru kenndir eru hver fyrir sig í vikulegum einingar, hver með 3-4 lotum (hver 40-60 mínútur að lengd). Innan hvers námsþáttar eru fjölmargar og ólíkar kennsluáætlanir sem hægt er að nota í hverum námsþætti. Kennarar geta þannig sett saman einstaka námskrá fyrir kennslu á ENGAGE námskeiðinu og blandað saman kennslufræðilegum nálgunum.

Lengd námskeiðs (4 vikur) og tími (fjöldi námslota) er aðeins sett fram til viðmiðunar. Kennari getur þannig ákveðið að innleiða námskeiðið á styttri eða lengri tíma eða nota fleiri kennslustundir en áætlaðar eru í námskrá.

1. Í fyrsta námsþætti ífer fram kynning og umræður innan bekkjar/tiltekens hóps nemenda um tilgreind þemu og lykilhugtök til að efla þekkingu og skilning þátttakenda við undirbúning að þróun eigin lausna á áskorun eða vandamáli í nærsamfélagi. Þó að hver kennari/bekkur nemenda geti sjálfur ákveðið hvaða viðfangsefni/þemu þeir muni einbeita sér að, þá er gert ráð fyrir að allir skólar sem taka þátt að einbeiti sér að Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun, hugmyndina á bak við þau og merkingu sem og hugsanleg áhrif þeirra á samfélög og einstaklinga. Sömuleiðis er hægt að vinna verkefni með nemendum sem snúa að því að örva sköpunarkraft og frumkvöðlahugsun.
2. Í námsþætti tvö rýna einstaklingar fyrst hver fyrir sig hver hvaða áskoranir/vandamál eru í nærsamfélagi sem þeim finnst brýnt að leysa. Í framhaldinu skoða nemendur hver fyrir sig eða saman í tveggja manna hópum tiltekna áskorun/vandamál enn dýpra. Nemendur eru

hvattnir til að eiga samskipti við hagsmunaaðila innan nærsamfélagsins við að skilgreina áskorunina og þróa mjög grófa hugmynd að mögulegri lausn sem mætir raunverulegum þörfum tiltekinna hópa (notenda) og aðstæðum þeirra innan nærsamfélags. Nemendur munu síðan kynna áskorunina og hugmynd sína að lausn fyrir bekknum sínum með því að nota mismunandi upplýsingatækni og frásagnarleiðir eins og powerpoint, myndbönd, ritgerðir, söguaðferð, frásagnir o.fl.

3. Í námsþætti þrjú velja nemendur 3-5 áskoranir og hugmyndir að lausnum til að vinna í 4-5 hópum, helst með þátttöku hagsmunaaðila í nærsamfélagi. Hópar munu síðan vinna með og þróa þessar hugmyndir í raunhæfar lausnir sem þeir munu í námsþætti 4 kynna fyrir hagsmunaaðilum og kjörnum fulltrúum innan nærsamfélags. Hópverkefni fela í sér vinnu að raunhæfri lausn á áskorunum/vandamálum sem tiltekið samfélag (það sem nemendur búa í eða héraðinu) stendur frammi fyrir og ætti að vera hægt að hrinda í framkvæmd án verulegs kostnaðar fyrir samfélagið.
4. Í námsþætti fjögur munu nemendur, áfram í sömu hópum, kynna lausninar sem þeir komu fram með í námsþætti 2 og unnu áfram með í námsþætti 3. Kennarar hafa einnig val um að ræða við og kynna nemendur fyrir stjórnslu og ákvarðanatöku í nærsamfélagi og mikilvægi þess að ungt fólk hafi áhrif og að á það sé hlustað. Þannig er gert ráð fyrir að nemendur nemendur og kennarar þeirra skipuleggi og standi fyrir opinberum viðburði þar sem niðurstöður hópavinnunnar eru kynntar fyrir hagsmunaaðilum og kjörnum fulltrúum. Viðburðurinn verður opinn öllum í samfélaginu. Gert er ráð fyrir að valin verði að minnsta kosti ein lausn sem hagsmunaaðilar/kjörnir fulltrúar vilja sjá að verði að veruleika í nærsamfélaginu og eru tilbúnir til að styðja við innleiðingu á. „Vinningsstillagan“ verður einnig kynnt í ungmenningaráði/stjórn innan hvers skóla að loknu námskeiði.

ENGAGE námskeiðið byggir á því að nota samvinnu- og þátttökumiðaðar aðferðir við innleiðingu, gefa nemendum tækifæri til að hafa áhrif á framvindu námskeiðsins og koma með tillögu að breytingum ef þarf. Í forgrunni er sjálfbær uppbygging nærsamfélags. Þannig eiga nemendur að horfa til þróun lausna við áskorunum/vandamálum sem í dag hindra sjálfbæra þróun, sjálfbærni og sjálfbæran lífsstíl samanber Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. ENGAGE er náms- og nýsköpunarferli þar sem allir hlutaðeigandi aðilar, þar með talið ungt fólk í sveitarfélögum verða fyrir áhrifum, taka þátt í ákvarðanatöku um þróun samfélagsins, almannagæða og þjónustu.

Námsmat

Kennarar sem innleiða námskeiðið veita endurgjöf í fjölþjóðlegum rýnihópsumræðum á vegum ENGAGE hópsins og svara spurningalistum á netinu. Kennarar munu einnig skipuleggja rýnihópsumræður meðal nemenda eftir hverja námseiningu, safna saman og skrá endurgjöf þeirra. Nemendur sem taka þátt munu veita endurgjöf í hringborðsumræðum sem skipulögð eru í kjölfar hvernar námseiningu og með því að svara matsspurningalistum á netinu. Formlegt námsmat (mæling á fenginni þekkingu og kunnáttu og færni sem náðst hefur) verður innleitt í lok hvernar áfanga og með símati í öllu námsferlinu (sjá lýsingar til að mæla námsárangur fyrir hverja einingu).

Í ENGAGE-handbókinni fyrir kennara er yfirlit yfir námsaðferðir, þematískar kennsluáætlanir og aðferðafræði við mat á árangri (þekkingu, færni/leikni og hæfni), s.s. með notkun sjálfsmats, rýnihópa, hefðbundið kennslumat, jafningjamat, sem og sniðmát fyrir endurgjöf. Aðrar námsmatsaðferðir verða einnig þróaðar í framhaldinu og bætt við núverandi efni svo sem dagbækur

fyrir kennara og nemendur dagbækur/tímarit með möguleika á að innihalda nýstárlegar aðferðir eins og myndbandsskrár, Instagram og aðrar margmiðlunaraðferðir.

Kennarar geta notað eftirfarandi einkunnakvarða við mat á námi nemenda sem vísar til tilgreindrar hæfni eða þekkingar, færni og hæfni:

- A. Sérstök hæfni
- B. Góð hæfni
- C. Meðalhæfni
- D. Skortur á hæfni

Ef ENGAGE námskeiðið er innleitt sem hluti af einu eða mörgum námsfögum má einnig gefa einkunn sem hluta af þessum námskeiðum.

ENGAGE námsþættir og fjöldi kennslustunda

Heiti Námsþáttur (Hver námsþáttur/námseining samanstendur af 3-4 lotum, hver 40-60 mínútur að lengd)	Áherslu- og efnisþættir	Kennslu- stundir	Klst í leiðsögn/ stuðningi við nemendur	Klst í sjálfsnám nemenda	Samtals klst
TAKTU ÞÁTT Í MÓTUN NÆRSAMFÉLAGS: Markmið námskeiðs rædd og unnið með mismunandi efni/þemu. Allir þátttakendur munu vinna að málefnum sem tengjast sjálfbærni og að heims markmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun.	#Heimsmarkmið Sp #Þemu/viðfangsefni sem tengjast beint nærssamfélagi #Frumkvöðlahugsun #Skapandi hugsun #Styrkleikar, gildi og viðhorf	3-4	1	1-2	5-7
VIÐRÆÐU HUGMYNDIR ÞÍNAR: Greining á áskorunum/viðfangsefnum sem þarf að leysa í nærssamfélagi – einstaklings- og jafningjavinna og samskipti við hagsmunaaðila í samfélaginu.	#Hugarflug (einstaklingar og í hópum) #Skilgreining áskorana og vandamála í samfélagi #Vinna með hagsmunaaðilum í samfélagi	3-5	1	1-2	5-8
ÞRÓAÐU LAUSN VIÐ ÁSKORUN MEÐ FÉLÖGUM: Val á verkefnahugmyndum sem nemendur munu halda áfram að þróa í hópi eftir ákveðinni aðferðafræði. Mikil áhersla lögð og eiga samskipti við hagsmunaaðila í samfélaginu og að þróa/þróa frumgerð lausnar.	#Greining áskorana og vandamála #þróun lausna við skilgreindum áskorunum/vandam álum #gerð frumgerða og prófun (ef tími gefst til)	6-8	1-3	2-4	9-15
LÁTTU RÖDD ÞÍNA HEYRAST Í SAMFÉLAGINU: Áframhaldandi þróun lausna og samskipti við hagsmunaaðila í nærssamfélagi. Hópar munu leggja lokahönd á verkefnishugmyndir sínar og setja fram á frambærilegan hátt fyrir ólíka hagsmunaaðila og kjörna fulltrúa í nærssamfélagi.	#Gerð kynningar á lausn á ólíku formi #Kynning á lausn fyrir hagsmunaaðilum	4-6	1	1-3	6-10
Samtals klukkustundir		16-24			25-40

1. Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, áskoranir í nærsamfélagi og frumkvöðlahugsun

Kennslustundir	3-4
Námsgreinar	Náttúru- og samfélagsfræði, listir, tungumál, saga og stærðfræði
Viðfangsefni	Samfélagið okkar, sjálfbærni, Heimsmarkmið Sp, frumkvöðlahugsun, styrkleikar, gildi og viðhorf einstaklinga

Lýsing námsþáttar

Markmið þessa námsþáttar er að nemendur öðlist þekkingu og skilning á ólíkum viðfangsefnum/þemum sem tengjast rekstri/starfsemi eigin sveitarfélags (efnahag, sögu, menningu, stjórnskipulagi), á hugtökunum sjálfbærni, sjálfbær þróun og sjálfbær lífsstíl og hvernig Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun eiga við um þeirra eigin líf og þróun nær samfélaga þeirra. Önnur efni/þemu sem fjallað er um tengjast merkingu þess að vera virkur borgari í lýðræðissamfélagi (borgaravitund), sköpunarkraftur og frumkvöðlahugsun.

Lýsingar á hæfniviðmiðum námsþáttar

Þátttakendur munu öðlast þekkingu á:

- nærsamfélaginu sem þeir búa í, hvers konar þjónusta þar er í boði, hvers konar fyrirtæki og félög eru starfandi á svæðinu og hvernig ákvarðanir eru teknar (sveitarstjórn);
- hugtökum um sjálfbærni, sjálfbæra þróun og sjálfbæran lífsstíl og Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna með áherslu á hvernig hægt er að heimfæra þau á nærsamfélagið;
- náttúruauðlindir á staðnum, nýtingu þeirra og mikilvægi fyrir staðbundnar atvinnugreinar og samfélagsþjónustu,
- nálganir og aðferðir við að kanna eigin styrkleika, viðhorf og gildi;
- ólíkri upplýsingatækni og margmiðlunartækni til að miðla og kynna hugmyndir/verkefni

Þátttakendur munu öðlast færni í:

- að bera kennsl og skilgreina eigin áskoranir og áskoranir/vandamál í nærsamfélagi sem tengjast Heimsmarkmiðum Sp;
- að nota ólíka upplýsingatækni og margmiðlunaraðferðir til upplýsingaöflunar og til að kynna hugmyndir/verkefni;
- að beita hugmyndafræði Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna á staðbundnar aðstæður, áskoranir og málefni;
- Virkri hlustun og teymisvinnu;
- að nýta eigin sköpunarkraft.

hæfni þátttakenda til að beita þekkingu sinni og færni til að:

- beita og aðlaga heimsmarkmið Sp að staðbundnum samfélögum og eigin lífi;
- velja þema/viðfangsefni/áskorun/vandamál til að rannsaka;
- velja og aðferðir til að safna og greina upplýsingar;
- greina frá eða setja fram áskorun/vandamál og hugmynd að mögulegri lausn.

Viðbót og ítarlegri lýsingum verður bætt við í samræmi við valin markmið eins og heilsu og vellíðan, jafnrétti kynjanna, ábyrga neyslu og framleiðslu o.fl.

Einingamat

Mat á einingum verður byggt á færni-/hæfnilista og framkvæmt með/af:

- Rýnihópaumræður nemenda sem kennarar leiðbeina og skjalfesta.
- Sjálfs- og jafningjamat nemenda í opnum samræðum, dagbókum eða myndskráum.
- Matslisti fyrir nemendur í kennslustofu eða á neti.
- Spurningalistar á netinu fyrir kennara - sjálfsmat

2. Skilgreining áskorunar/vandamáls og hugarflug um hugmyndir að lausn

Kennslustundir	3-5
Námsgreinar	Náttúru- og samfélagsgreinar, listir, tungumál, saga og stærðfræði.
Viðfangsefni	Upplýsingaöflun og þróun verkefnahugmynda

Lýsing námsþáttar

Markmið þessa námsþáttar er að þátttakendur öðlist þekkingu og skilning á eigin nærsamfélagi, efla samskiptahæfni, beiti ólíkum aðferðum við að safna og greina upplýsingar um samfélag sitt og afla upplýsinga hjá hagsmunaaðilum í samfélaginu með það að markmiði að þróa hugmynd að samfélagsverkefni eða breytingu.

Lýsingar á hæfniviðmiðum námsþáttar

Þátttakendur skulu hafa öðlast þekkingu á:

- því hvernig nærsamfélagið þeirra virkar – stjórnfyrirkomulag, þjónusta og áskoranir og vandamál sem þarf og hægt væri að leysa;
- ferlinu á bak við góða ákvarðanatöku og hvernig hugmyndir verða til og hægt er að þróa þær áfram;
- aðferðum við að safna og rýna upplýsingar og gögn með gagnrýnum hætti;
- öflum sem knýja áfram og/eða takmarka breytingar í nærsamfélagi (hagsmunaaðilar).

Þátttakendur munu öðlast færni í:

- að nýta ólíka upplýsingatækni og rafræn verkfæri;
- að safna upplýsingum og gögnum og greina með gagnrýnum hætti;
- að undirbúa og taka viðtöl við hagsmunaaðila í eigin nærsamfélagi;
- mynda og þróa sína eigin skoðun (nota innsæi, rannsaka, fá endurgjöf, og vera opin fyrir breytingum);
- að bera kennsl á hvaða kraftar knýja áfram og takmarka breytingar ([Force Field Analysis](#));
- samskiptum, s.s. hvernig á að setja fram spurningar þannig að þær séu skýrar og skiljist vel, hvernig á að hlusta, hvernig á að skrifa svör niður eða skjalfesta á annan hátt.

hæfni þátttakenda til að beita þekkingu sinni og færni til að:

- þróa hugmynd að lausn á áskorun eða vandamáli í nærsamfélagi.
- taka á móti upplýsingum, greina og beita endurgjöf til að þróa hugmynd að lausn áfram.
- kynna hugmyndir sínar á ólíku formi (ritgerðir, myndbönd, hljóðvarp, powerpoint, frásögn).

Einingamat

Mat á einingum verður byggt á færni-/hæfnilista og framkvæmt með/af:

- Rýnihópaumræður nemenda sem kennarar leiðbeina og skjalfesta.
- Sjálfs- og jafningamat nemenda í opnum samræðum, dagbókum eða myndskráum.
- Matslisti fyrir nemendur í kennslustofu eða á neti.
- Spurningalistar á netinu fyrir kennara - sjálfsmat

3. Þróun hugmynda að lausn á áskorun/vandamáli í nærsamfélagi

Kennslustundir	4-8
Námssgreinar	Náttúru- og samfélagsgreinar, listir, tungumál, saga og stærðfræði.
Viðfangsefni	Vinnustofa og hópavinna, samskipti við hagsmunaaðila og þróun valinna verkefnahugmynda

Lýsing á námsþætti

Markmið þessa námsþáttar er að þróa raunhæfa lausn á skilgreindri áskorun/vandamáli í nærsamfélagi. Það felur í sér skipulagningu á hugmyndasmiðju þar sem nemendur læra að hlusta á og leggja mat á hugmyndir samnemenda, skipuleggja atkvæðagreiðslu á milli framkominna verkefna/hugmynda og þróa síðan saman í hópum hugmynd að tiltekinni lausn. Nemendur munu einnig fá innsýn í ákvörðunartökuferli innan sveitarfélags (sjá nánar í námsþætti 4). Þetta ferli er undirbúningur fyrir það að kynna valdar hugmyndir að lausnum fyrir hagsmunaaðilum og kjörnum fulltrúum í nærsamfélagi (fjórði námsþáttur).

Lýsingar á hæfniviðmiðum námsþáttar

Þátttakendur skulu hafa öðlast þekkingu á:

- ólíkum áskorunum/vandámum í nærsamfélaginu sem þeir búa í;
- aðferðum við að þróa lausnir við þeim áskorunum/vandámum;
- lýðræði í nærsamfélagi og þátttöku almennings í ákvarðanatöku;
- einstaklings- og hópavinnu við mótun og þróun hugmynda að lausn á áskorun/vandamáli.

Þátttakendur munu öðlast færni í:

- að beita gagnrýninni hugsun við rýni á upplýsingum og gögnum og færa rök fyrir skoðunum sínum;
- virkri hlustun og uppbyggjandi endurgjöf til samnemenda;
- að vinna saman í hópi;
- að velja og beita upplýsingatækni og margmiðlunaraðferðum við gagnaöflun og kynningu hugmynda;
- að beita ólíkum aðferðum/leiðum við að útfæra lausn á áskorun/vandamáli.

hæfni þátttakenda til að beita þekkingu sinni og færni til að:

- ræða og rökstyðja þær tillögur sem þeir leggja fram;
- vinna í teymi að því að þróa hugmyndir/verkefni sem miða að því að leysa samfélagsmál eða (flókna) áskorun;
- notamismunandi upplýsingatækni og margmiðlunartækni við gagnaöflun og framsetningu/kynningu hugmynda.

Einingamat

Mat á einingum verður byggt á færni-/hæfnilista og framkvæmt með/af:

- Rýnihópaumræður nemenda sem kennarar leiðbeina og skjalfesta.
- Sjálfs- og jafningjamat nemenda í opnum samræðum, dagbókum eða myndskráum.
- Matslisti fyrir nemendur í kennslustofu eða á neti.
- Spurningalistar á netinu fyrir kennara - sjálfsmat

4. ENGAGE Undirbúningur og kynning á hugmynd að lausn fyrir hagsmunaaðilum í nærsamfélagi

Kennslustundir	3-6
Námssgreinar	Náttúru- og samfélagsfræð, listir, tungumál, saga og stærðfræði.
Viðfangsefni	Undirbúa kynningar og kynna hugmyndir að lausnum fyrir hagsmunaaðilum og ákvörðunartökuaðilum í samfélagi.

Lýsing á námsþætti

Markmið þessa námsþáttar er að auka þekkingu og skilning þátttakenda á mikilvægi þess að hafa rödd/láta í ljósi skoðanir sínar í nærsamfélagi og hvernig ákvarðanatöku í lýðræðissamfélagi á að virka. Þátttakendur öðlast einnig færni í að koma hugmyndum sínum að lausnum á áskorunum á framfæri við hagsmunaaðila og kjörna fulltrúa í gegnum kynningar eða annað form. Þetta getur m.a. falið í sér ungmennanæging með þátttöku hagsmunaaðila og kjörinna fulltrúa

Lýsingar á hæfniviðmiðum námsþáttar

Þátttakendur skulu hafa öðlast þekkingu á:

- hlutverki ólíkra hagsmunaaðila, stofnana og annarra sem fara með ákvörðunarvald í nærsamfélagi, mikilvægi aðkomu ólíkra þátttakenda í samfélagi í stefnumörkun og þátttöku almennings í ákvörðunartöku;
- ólíkum aðferðum við kynningu á hugmynd að lausn, með eða án notkunar upplýsingatækni;
- fyrirkomulagi lýðræðis og ákvarðanatöku og leiðir fyrir almenning til að taka þátt í ákvörðunum í nærsamfélagi.

Þátttakendur munu öðlast færni í:

- að vinna í hópum og byggja upp og þróa styrkleika sína í samskiptum og samvinnu við aðra;
- að koma fram og vera talsmaður viðfangsefnis (hugmynda) fyrir hagsmunaaðilum og kjörnum fulltrúum;
- að beita ólíkum leiðum til að tryggja að rödd þeirra heyrir í samfélagi/hafa áhrif á samfélagsmæðu/ákvarðanatöku.

hæfni þátttakenda til að beita þekkingu sinni og færni til að:

- eiga gagnvirk og árangursrík samskipti og rökstyðja eigin skoðanir;
- kynna og færa rök fyrir hugmyndum og nota til þess eigin styrkleika;
- nota ólíka upplýsingartækni og margmiðlunaraðferðir til að kynna hugmyndir;
- taka þátt í ákvarðanatökufæri innan nærsamfélags.

Einingamat

Mat á einingum verður byggt á færni-/hæfnilista og framkvæmt með/af:

- Rýnihópumræður nemenda sem kennarar leiðbeina og skjalfesta.
- Sjálfs- og jafningjamat nemenda í opnum samræðum, dagbókum eða myndskráum.
- Matslisti fyrir nemendur í kennslustofu eða á neti.
- Spurningalistar á netinu fyrir kennara – sjálfsmat.